

*Campanar d'Ansovell amb el Cadí al fons.
Foto de Romà Pujadas.*

www.santjust.org/seas

Carrer de l'Ateneu, 3 i 5 - 08960 Sant Just Desvern
Adherida a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC)

— 25 setembre

Excursió al circ d'Ulldeter (Ripollès) amb sortida del Parador a les 7 h

— 2 octubre

20a Caminada Popular de la SEAS per Collserola, amb sortida del Molí Fariner a les 9 h

— 9 octubre

Excursió matinal al castell de Rosanes i torre Gramenella (Ondara) amb sortida del Parador a les 8 h

— 14 octubre

Conferència «Verdaguer i Barcelona» per Maria Àngels Verdaguer

— 16 octubre

Excursió a Folgueroles (Osona) amb sortida del Parador a les 7 h

— 23 octubre

Excursió matinal a la font de les Tàpies (Moianès) amb sortida del Parador a les 7 h

— 6 novembre

Excursió matinal al Camí Ral i Plana Ponça d'Olesa de Bonesvalls (Garraf) amb sortida del Parador a les 7.30 h

— 11 novembre

Conferència «El Montseny de Marià Manent» per Arnau Vives

— 13 novembre

Excursió al Montseny (Osona) amb sortida del Parador a les 7 h

— 27 novembre

Excursió matinal als llacs del torrent del Llop de Castellar del Vallès (Vallès Occ.) amb sortida del Parador a les 7.30 h

— 10 i 11 desembre

Col·locació del Pessebre de la SEAS al turó de Punçó (Cerdanya)

— 17 desembre

Conferència «La Barcelona de Senyoria de Jaume Cabré» per Roser Trilla (visita guiada a Barcelona del s.XVIII)

— 18 desembre

Excursió a la serra de Miralles (Anoia) amb sortida del Parador a les 7 h

RECTIFIQUEM

En el calendari del butlletí núm. 325 de juliol/agost de 2016, es deia que la Caminada Popular sortia de l'Ateneu a les 21 h quan havia de dir a les 9 h.

Informació: si no s'especifica el contrari, les conferències tenen lloc els divendres a les 8 del vespre a la Sala Piquet de l'Ateneu, i les excursions tenen la seva sortida des del Parador. Informació sobre les matinals al telèfon 93 371 51 98 (nits).

COL·LABORACIONS

Ajuntament de
Sant Just Desvern

FLORETO
Creu 66. Tel 933723103

CISTERIA BALLART
Bonavista 82. Tel 933711364

IMMACULADA AMAT
MARCEL·LÍ CAMATS
FRANCESC HOMEDES

Butlletí de la SEAS

Núm.326 Setembre/Octubre 2016

ELS MUNICIPIS MÉS PETITS DE CATALUNYA

Romà Pujadas Rubies

Quatre ratlles sobre els municipis més petits de Catalunya. No pobles, sinó municipis. Els pobles petits poden ser molt petits, i si no hi viu ningú, són pobles deshabitats, i si ningú hi va a passar algun cap de setmana de tant en tant i les cases s'enrunen, ja són pobles abandonats. Els municipis, en canvi, poden ser molt petits, però sempre tenen un terme, uns habitants, un alcalde o alcaldessa i voluntat d'autogovernar-se.

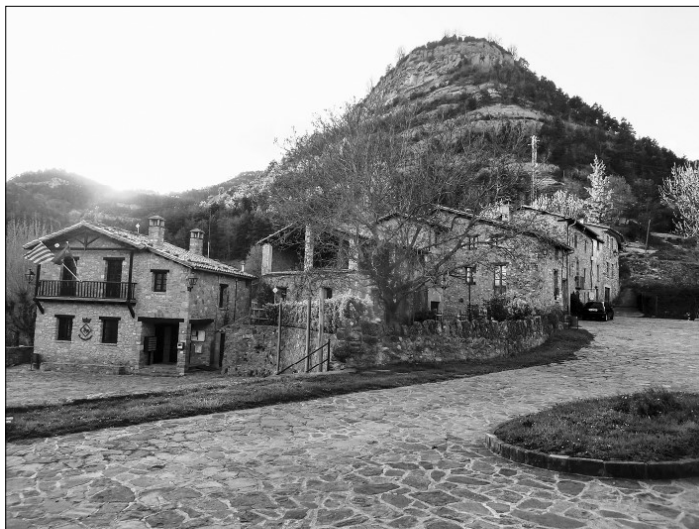
Per municipis petits es pot entendre els que tenen menys superfície, els que ocupen menys espai, que és una manera de veure la «petitesa» municipal. En aquest cas el rècord el té Puigdàlber, a l'Alt Penedès, ben a prop de Vilafranca, que té només 0,4 km². Hi caben quatre carrers, la plaça de l'església, tres vinyes i el cementiri. Per comparar, és com el quadrilàter que formen la Rambla, carrer de la Creu, Bonavista i carretera Reial. Hi estan gaire estrets? Tampoc tant, només hi viuen 539 persones.

Però quan parlem de municipis petits ens referim normalment als que tenen menys població. Aquest és el sentit que hi dona l'Associació de Micropobles de Catalunya, creada l'any 2008. Quins requisits s'han de complir? Bàsicament un: ser un municipi que no arribi als 500 habitants. Fins ara, se n'hi han apuntat 106, però podrien arribar a ser 332, el nombre total de micromunicipis existents.

Parlem una mica dels 5 municipis amb menys habitants. Sant Jaume de Frontanyà i Gisclareny, tots dos al Berguedà, es disputen des de fa temps el títol de municipi més petit de Catalunya; aquests darrers anys, guanya Sant Jaume, amb 26 habitants (dades del 2015), però no poden badar gaire, perquè Gisclareny només en té 27. La Febró (Baix Camp), amb 39; Fígols, de nou al Berguedà, amb 43 i Senan (Conca de Barberà), amb 47, els segueixen a poca distància.

Sant Jaume de Frontanyà i Gisclareny han seguit una trajectòria semblant. Quan es va fer el primer cens de població periòdic, l'any 1857, tenien entorn de 500 habitants, i no han parat de perdre'n. L'any 1950 tenien entorn de 150 habitants, però el darrer període d'èxode rural els va acabar de buidar. En tots els casos, es veu que van tenir èpoques millors, o almenys més plenes de gent. A Sant Jaume de Frontanyà, l'església és la millor carta de presentació de la plenitud passada: quanta gent hi pot cabre, en una església tan enorme! Aixecada al segle XI, s'omplia de la pagesia que vivia escampada per l'entorn. En ple Prepirineu, Sant Jaume de Frontanyà ofereix un paisatge meravellós de boscos i pastures esquitxades de masies. El punt més alt del terme és el Pedró de Tubau, a l'espai natural dels Rasos de Tubau. No és un cul-de-sac, s'hi pot arribar des de Borredà, al sud, i des de la Pobla de Lillet, al nord, però tampoc ve gaire de pas.

A Gisclareny, la prova d'un passat millor és un llibre: *Les tres-centes cases de Gisclareny* (Francesc Cavallé, 1995), un recordatori d'un temps, no tan llunyà, en què es comptaven 300 cases habitades. El llibre aclareix que aquest era el nombre

Carrer de Sant Jaume de Frontanyà.

Totes les fotografies són de Romà Pujadas.

de cases que s'aixoplugaven sota la paròquia de Sant Miquel de Turbians, amb un abast territorial una mica superior al terme municipal actual. Sigui com sigui, amb les famílies patriarcals d'abans, eren molta gent. La població es reparteix entre masies disseminades i mínims veïnats: el veïnat del Roser aplega quatre masies, l'església i l'Ajuntament. Una de les masies és, precisament, Can Tres-cents, que sembla corroborar que s'havien pres seriosament allò de comptar les cases. Gisclareny és alta muntanya, un territori dur que s'estén pel vessant sud del Cadí, amb el punt més alt als 2.548 metres del Comabona. Des de Gisclareny, hi ha una vista majestuosa del Pedraforca.

Amb la Febró canviem de paisatge: del Cadí a les muntanyes de Prades, mitja muntanya amb cims modestos que superen per poc els 1.000 m, com el de la Moleta, a la frontera amb el Priorat. La Febró va arribar al 322 habitants l'any 1860, i ha anat perdent població, fins a arribar

als 39 actuals. El poble s'enfila pel marge dret d'un barranc a la capçalera del riu de Siurana, entre les muntanyes de Prades i la serra de la Mussara. De lluny, promet, però quan t'hi atances t'adones que és un poble més aviat desendreçat, amb carrers pavimentats precàriament i cases emblanquinades amb poca gràcia. Es nota que hi ha segones residències, però no del tipus que fan lluir un poble. S'hi pot arribar pel nord o pel sud, però sempre per carreteres llargues i sinuoses. Té uns atractius modestos que difícilment poden competir amb el de pobles propers, com ara Prades, amb la vila closa de pedra rogenca i la plaça Major porticada, o Siurana, riu avall, l'últim reducte sarraí de la Catalunya medieval, una icona dels pobles encimbellats. Tot i això, us inviten a anar-hi amb la promesa que se us encomanarà «la febre de la Febró».

Amb Fígols tornem al Berguedà, la comarca amb més aportacions al club dels municipis més petits, però ara no som a

la comarca pagesa sinó, sobretot, a la comarca minera, no debades es va dir Fígols de les Mines fins a l'any 1989. L'evolució demogràfica no s'explica tant pel despoblament rural com per l'evolució de la mineria. L'any 1860, tenia 397 habitants, i gairebé un segle més tard, el 1950, encara en conservava 314, però amb la crisi de la mineria, la població va disminuir ràpidament: el 1970, ja només hi quedaven 66 habitants. Pujant cap a Fígols es veu la petjada de l'activitat minera, amb les colònies que es van enfilant per la costa, amb Sant Corneli al capdamunt, totes encara al terme de Cercs. Però Fígols té també pagesia i alta muntanya. El punt més elevat és el Cap de la Gallina Pelada (2.321 m), al capdamunt de la serra d'Ensiya, compartit amb Gósol i Salades. I té el paratge natural dels Rasos de Peguera, amb el petit nucli, ara enrunat, de Peguera. Però, probablement els «habitants» més famosos d'avui en dia són els més antics, els dinosaures, gràcies al descobriment del jaciment paleontològic de Fumanya. No se n'han conservat fòssils, però sí una quantitat enorme de petjades de titanosaure: es veu que a més de vegetarians eren molt caminadors.

Carrer de la Febró.

Amb Senan, tornem a ser a les comarques tarragonines, concretament a la Conca de Barberà, però amb un paisatge més propi de les Garrigues, al vessant nord de la serra del Tallat. Senan va arribar a tenir 321 habitants el 1897, tot i que aleshores ja era el municipi més petit de la Conca de Barberà. Els successius episodis de despoblament rural van anar reduir-ne la població fins a tocar fons l'any 2000 amb solament 31 habitants, i remuntar lleugerament després fins als 47 actuals. Com passava amb la Febró, Senan té uns atractius discrets que queden «tapats» pels més potents del seu entorn: l'Espluga Calba té un castell ben conservat, una magnífica vila closa i els murals de la saga dels Minguell, pintors targarins; Vallbona de les Monges, el monestir cistercenc i el santuari del Tallat; Fullella, pot presumir d'avantpassats il·lustres, especialment Agustina Saragossa, més coneguda com a Agustina d'Aragó. Un potent monument, amb canó inclòs, s'encarrega de recordar-ho. Poble allargassat, vist de lluny, Senan no invita gaire a aturar-s'hi, però quan ets més a prop t'adones que és un poble molt endreçat, i molt polit. La majoria de cases fan lluir la pedra, els carrers estan pavimentats amb veritable elegància, tots els racons estan aprofitats. Un plafó a l'entrada del poble llueix amb orgull «Senan Vilaflorida». I una plaça dedicada l'any 1996 al batlle Antoni Saltó, en «agraïment a la seva dedicació» ajuda a entendre una mica aquest ressorgiment. Darrere dels «pobles que fan goig», sempre hi ha el factor humà. Sense conèixer-lo, te'l pots imaginar: un senyor gran, etern alcalde on ningú volia ser-ho, detallista i potser una mica perepunyetes, que coneix i s'estima tots els racons del poble i que ha assumit com una fita personal fer-lo lluir.

Com són els habitants actuals dels municipis més petits de Catalunya: són tots vells? Són tots nascuts al poble? Ni són tots vells ni són tots nascuts al poble: els petits municipis tampoc s'han escapat de la globalització. Un fet cert és que l'alegria dels xiscles infantils s'hi sent poc, per no dir gens, a excepció, potser, dels caps de setmana, quan s'omplen les segones residències. En els darrers vint anys, en el conjunt dels 5 municipis, solament hi ha hagut 14 naixements enfront de 45 defuncions. Són pobles on passen molts anys sense que hi neixi cap infant. A la Febró, l'últim naixement va ser l'any 1989 i a Senan no es casa ningú des del 1977: els darrers que ho van fer, doncs, ja deuen ser avis. També són pobles amb més homes que dones. El cas extrem és la Febró: només són 39, però 28 són homes i solament 11, dones.

Tots són pagesos? Ni de lluny! De pagesos en queden ben pocs. La majoria dels ocupats treballen fora del poble, i van i

vénen, com a les grans ciutats. Els pocs llocs de treball locals són sobretot al sector de l'hostaleria, i sovint els ocupa gent nouvinguda. Els municipis més petits també atreuen gent, lògicament, poca, i podrien deixar d'estar entre els més petits, però no s'evita un mínim degoteig que mai s'atura del tot. Hi ha gent que hi arriba perquè busca una oportunitat de millora econòmica o un habitatge barat, i gent que hi busca refugi, un lloc tranquil on eixamplar l'esperit. I això explica que als pobles petits s'hi escriguin poesies, s'hi pintin quadres i s'hi toqui el piano.

Encara hi ha una altra manera de veure els municipis més petits: la densitat de població, és a dir, el nombre d'habitants del municipi dividit pel territori que ocupa. El nombre d'habitants és una lectura de portes endins, comptem quants som i ens adonem que som molt pocs. La densitat és una mirada cap enfora des de la finestra estant: veiem un immens territori despoblat i pensem: Que sols que es-

Senan.

tem! La densitat de població més baixa correspon a Gisclareny, amb només 0,7 habitants per km², molt menor que a Lapònia. Si Barcelona tingués la densitat de població de Gisclareny solament tindria 70 habitants. Que difícil que ha de ser trobar algú per xerrar. I quina fita inabastable aplegar-se quatre en una taula per fer una partida de botifarra! Amb 1,2 habitants per km² trobem Sant Jaume de Frontanyà, vell conegut, i Cabó, a l'Alt Urgell. I amb 1,4, la Quar, de nou al Berguedà; Cava, a l'Alt Urgell, i Sarroca de Bellera i Sant Esteve de la Sarga, al Pallars Jussà. Una breu pinzellada de tots ells.

Cabó i Cava, a l'Alt Urgell, són dos municipis plurinuclears: tenen pocs habitants però distribuïts entre diversos pobles. Cabó té 92 habitants repartits en 80 km² i tres nuclis habitats: pujant des d'Organyà per la vall del riu de Cabó es troben successivament el Pujal, el Vilar i finalment, Cabó, la capçalera municipal. L'any 1860 havia arribat a tenir 785 habitants, i en temps prehistòrics també en tenia molts, altrament no s'explcaria la gran quantitat de dòlmens que s'hi conserven, i que permeten resseguir la ruta dels 10 dòlmens de Cabó. Som a la muntanya mitjana, però el terme de Cabó s'enfila serra amunt fins al Cap de Boumort, a 2.077 m, un veritable paradís per als cérvols i per a altres espècies, entre elles la humana que busca el contacte amb la natura.

Cava es troba al vessant nord de la serra del Cadí, a tocar de la Cerdanya. Els seus escassos 60 habitants es reparteixen entre tres pobles: Ansovell, que fa de capçalera municipal, Cava i el Querforadat. Són pobles enlairats, bonics, ben conservats, amb un fons escènic meravellós,

Pedraforca des de Gisclareny.

la cara nord del Cadí, sobretot a la primavera, quan el verd dels prats d'alçada contrasta amb el blanc de la neu. El punt més alt del terme és el Vulturó, conegut també com el puig de la Canal Baridana, que amb 2.647 m és el cim que culmina el Cadí.

Aquí, a l'alta muntanya, les comunicacions són més difícils; als tres pobles s'hi arriba per carreteres llargues i de corbes infinites. Per arribar a Ansovell i Cava, s'ha de passar per Arsèguet, la capital de l'acordió diatònic i una veritable icona fotogràfica de la muntanya catalana. Per arribar al Querforadat, en canvi, s'ha de passar per Bar, amb quatre pedres de l'antic castell que dominava el Baridà, a cavall entre l'Alt Urgell i la Cerdanya.

Sant Esteve de la Sarga i Sarroca de Bellera, al Pallars Jussà, són també municipis plurinuclears, formats per bastants nuclis habitats. Sant Esteve, al vessant nord del Montsec d'Ares, té 144 habitants repartits en 10 nuclis d'habitants, tots molt petits, i en més de 92 km². És un territori molt solitari, ressec, gairebé desolat. Als pobles s'hi arriba després de

revolts i més revolts per carreteres dolentes i inacabables. És l'extrem més expressiu del Prepirineu més despoblat. Els pobles es recuperen lentament de dècades d'abandonament. Les cases rehabilitades s'alternen amb edificis enrunats, no són «pobles que fan goig». El punt més alt del terme és Sant Alís, a 1.675 m, al capdamunt del Montsec d'Ares. Ben a prop, hi ha l'Observatori Astronòmic, la part científica del Parc Astronòmic del Montsec. I al mateix terme, hi ha la part catalana del congost de Mont-rebei, un paratge natural cada cop més visitat.

Sarroca de Bellera té 125 habitants repartits entre 17 nuclis habitats i més de 87 km². És un altre cas atípic entre els petits municipis afectats per l'èxode rural. La raó és la cimentera instal·lada a Xerallo l'any 1950 i que havia d'abastir de ciment les preses que s'estaven construint. I també s'havia de beneficiar del tren, que una mica més tard començaria a circular entre la Pobla de Segur i Lleida. El municipi tenia 595 habitants l'any 1860, però l'èxode rural va quedar compensat pels llocs de treball industrials i l'any 1960 arribava als 909 habitants. Però amb el

tancament de la fàbrica el 1973, la població industrial va marxar-ne massivament i el despoblament rural va continuar erosionant la demografia fins a arribar als 125 habitants actuals. Som a l'alta muntanya i els rius organitzen el territori: el Manyanet i la Valiri s'ajunten per formar el riu de les Esglésies, que després passa a ser el riu Bòssia, que més avall s'ajuntarà amb el Flamicell. Però és una alta muntanya fràgil i amb un futur poc clar. Això es veu molt bé pujant al port d'Erta a l'estació d'esquí Boí-Taüll. Cap al nord, la vall de Boí: turisme, apartaments i gent, de vegades molta gent; cap al sud, el territori solitari de la vall de Manyanet, un escampall de poblets que sobreviuen amb més pena que glòria.

El darrer municipi petit, la Quar, representa tornar al Berguedà, la comarca amb més protagonisme entre els municipis petits. La trajectòria demogràfica és molt semblant: l'any 1857 tenia 578 habitants; el 1950, n'hi quedaven 200 i va tocar fons el 1991, amb només 39 i ha remuntat lleugerament fins als 52 actuals. No hi ha cap nucli urbà sinó masies disseminades per un ample territori de mitja muntanya de característiques molt rurals. L'aleshores feréstega i domesticada riera de Merlès fa de frontera amb el veí Lluçanès. Val la pena pujar a l'església de Santa Maria, no per l'edifici sinó, per l'esplendorosa panoràmica de 360° que ofereix. S'hi veu molt país, en qualsevol direcció: Montserrat, el Montsec a la llunyania, els Rasos de Peguera, la serra d'Ensiya i el Cadí, el Puigmal i la línia blanca del Pirineu nevat, el Puigsacalm, les Guillerries i el Montseny. La Quar és ben bé una classe de geografia pràctica. A sota, bosc mediterrani esquitxat del verd dels conreus i les masies escam-

Cara nord del Cadí des d'Ansovell.

Masies de la Quar.

pades. Per acabar de semblar el paradís terrenal, li falta una mica d'aigua i potser alguna pomera. Des de dalt de la Quar, un territori tan solitari, m'han vingut al cap els refugiats bandejats actualment de tot arreu. Es veu clar que no hem sabut repartir-nos bé.

Tenen futur els municipis petits? El problema gros no són els municipis, al cap i a la fi, són divisions administratives, sinó els pobles de veritat, on viu la gent. Aquest és un país de població molt escampada. On hi havia una mica de terra plana, ràpidament hi sorgia un campanar, unes quantes cases a redós i ja teníem un poble, i un altre ben a prop, fins arribar als 10 de Sant Esteve de la Sarga o els 17 de Sarroca de Bellera. Mantenir tants pobles és car: vol dir moltes carreteres d'accés, moltes xarxes d'enllumenat, de clavegueres, molts centres cívics i consultoris mèdics. Però són els nostres pobles

i no volem que cap quedi deshabitat o abandonat. El problema de veritat és on van a parar els diners que necessitem per mantenir-los.

Ens estalviarem molts diners suprimint els municipis petits? Molts pocs, perquè ja fa molts anys que estalvien tot el que poden compartint secretaris, administratiu, alguatzir, etc. Però almenys no caldria mantenir tantes cases de la vila, es podria argumentar. Tampoc és ben bé així; avui en dia, l'edifici de l'Ajuntament aplega també el consultori mèdic, els serveis socials, la sala polivalent que serveix per fer exposicions, conferències i el ball de festa major quan plou. Tot s'aprofita. Un bon exemple és el flamant i nou edifici consistorial de la Quar.

Accepten integrar-se en municipis més grans? En absolut, estan encantats de ser municipis petits i volen continuar sent-ho.

SORTIDA DE VETERANS 2016 AL PALLARS SOBIRÀ

Agustí Revilla Briongos

Sortida de Veterans de 2016 al cim del Monteixo. Foto de Joaquim Carbonell.

Pic de Monteixo

Comencem l'excursió a l'aparcament d'Aixeus, on hem arribat amb vehicles tot terreny per una pista d'onze quilòmetres sense asfaltar des del poble d'Àreu. El dia és clar, el sol llueix però encara està darrere de les muntanyes. Són les vuit del matí del diumenge tres de juliol, els termòmetres dels cotxes marquen

onze graus de temperatura, ens hem d'abrigar i alguns companys es posen els guants perquè els dits es refreden empujant els bastons.

Iniciem la pujada pel corriol que enfila el barranc d'Aixeus entre una pineda de pi negre i una frondosa i ampla extensió de nerets en el millor moment de la flo-

ració. Hem de creuar el riu dues vegades, la segona, just a sota de la cascada que cau amb alegria des de l'estany. El sender puja sense oferir descans al caminant; encara ens protegeix l'ombra, però algun company ja s'atura per treure's alguna peça de roba. Els nerets ens continuen acompanyant, però els pins es van fent escadussers.

A les nou arribem a l'estany d'Aixeus, a 2.400 m, hem salvat ja 350 m des de l'aparcament. Alguns companys s'hi queden per a gaudir del paratge: l'estany està envoltat al sud per una imponent paret còncava de pedra de la qual sobresurten els pics de Monteixo i Norís. A la vora de l'estany gran, hi ha dos estanyols; amb temps i paciència hom pot arribar a veure com les granotes entren i surten de l'aigua. El sol s'està imposant, la temperatura puja, és difícil trobar quatre pins que ofereixin una mica d'ombra i els nerets també han desaparegut. Només herbes de vegetació alpina. Però amb calma i temps es

poden observar un munt de flors entre les que destaquen les gencianes.

Els alpinistes segueixen amunt per un sender que fa ziga-zaga entre les pedres, unes pedres de color fosc pel component ferruginós (cal remarcar que estem trepitjant la Vall Ferrera), però decorades artísticament pels líquens grocs i verds. Sempre amunt encara hem de salvar dos petits colls. Caminem ben a poc a poc, ja que el desnivell és pronunciat; ara bé, l'esforç és compensat per les amples i boniques vistes panoràmiques que es van obrint al nostres ulls. Després de travessar dues petites congestes de neu, entrem en una planúria on fem un descans, bevem un glop d'aigua i mengem una peça de fruita. Flanquegem l'última piràmide de pedra i assolim el cim del Monteixo: 2.905 m, hem salvat 900 m des de l'aparcament. Encara no són les onze del matí. Cal destacar que uns companys ja hi havien arribat bastant abans.

*Camí del cim del Monteixo.
Foto d'Agustí Revilla.*

Estanys d'Aixeus des del vessant nord del Monteixo. Al fons, la Pica. Foto d'Agustí Revilla.

Des del cim, intentem identificar les muntanyes que ens envolten. Al nord, Pica d'Estats, Sotllo i Certascan; a l'est, Coma Padrosa; al sud, pic de Màniga i Salòria; a l'oest, pic de Cuenca, els Encantats i la Maladeta. Sovint els experts en muntanyisme discrepen i obren un debat apassionat sobre geografia.

El Monteixo és conegut per la seva bellesa i per la panoràmica que ofereix, i, a més, per ser la fita de la «Cuita al Sol», una competició que comença a Àreu i acaba al cim d'aquest mateix pic, amb 4.200 metres de recorregut i 1.685 de desnivell. Els atletes surten del poble quan el sol es pon a la plaça Major i han d'arribar al cim abans de la posta del sol en aquest punt. La «Cuita al Sol» s'ha celebrat durant onze anys consecutius, des del 2003 al 2013. A partir del 2014, el nom ha estat substituït pel de «Milla

Vertical d'Àreu» que s'adapta més a les tendències actuals, ja que, a més de la cursa, hi tenen cabuda àpats populars, una fira d'artesanía, conferències, projeccions i concerts de música.

Comencem la baixada desfent el camí. Cal dir que un grup de companys agosrats van fer el cor fort i es van apropar al pic Norís (2.826 m). En passar de nou per l'estany d'Aixeus, molts s'hi van refrescar. L'organització havia cronometrat el temps al minut i, un cop a Àreu, tothom va seure a taula i començar a dinar a les tres en punt de la tarda.

El Museu de les Papallones de Catalunya

Enguany ens hem allotjar en un hotel d'Àreu. Aquest fet va facilitar l'assistència d'un nombrós grup, 46 persones, que van poder triar entre diferents opci-

ons: fer el cim, arribar fins al llac, passejar pels boscos al voltant de l'aparcament o badar pels carrers d'Àreu. Abans, durant i després dels àpats tots xerràvem entre nosaltres sobre els temes més diversos: la jubilació, les dificultats dels nostres joves per obrir-se camí, la dedicació als nostres pares. I la música, el cinema, els clubs de lectura, les recents eleccions. I és que a la SEAS ningú mai està callat.

Però les principals converses es centaven en el Museu de les Papallones de Catalunya, a Pujalt, un poble del Batlliu de Sort, que havíem visitat el dissabte. El matrimoni que regenta el museu són dues persones erudites que han esmerçat la seva vida en la investigació dels

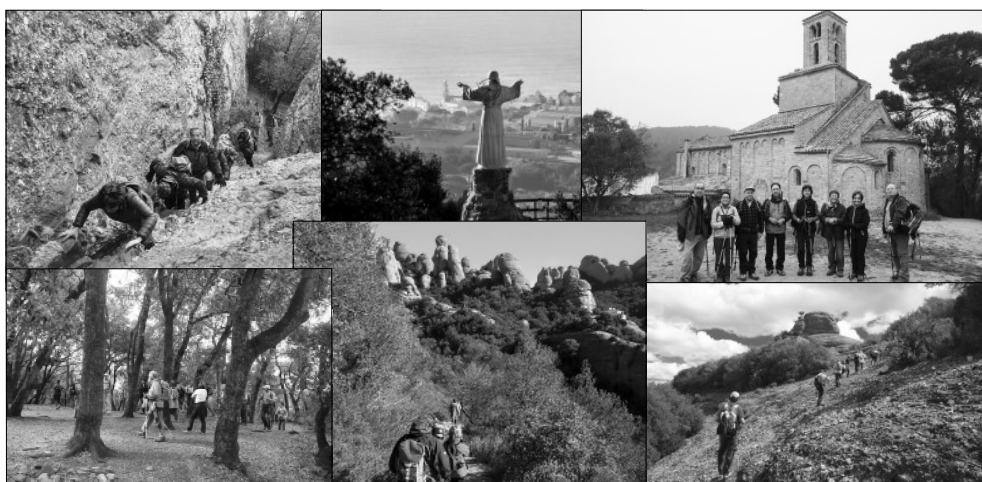
lepidòpters. Les explicacions que vam escoltar es basaven en investigacions científiques dutes a terme al llarg de molts anys i en la dedicació de tots dos per aquesta especialitat. Els milions d'anys d'antiguitat de les papallones, el significat dels colors de les ales, les diferents etapes de la metamorfosi, l'alimentació, les relacions mascle-femella. La connexió entre les papallones, els insectes, les plantes i els animals, l'home inclòs. I la seva influència en el medi ambient: si desapareixen les papallones, desaparixerà la humanitat. El museu acumula més de 4.000 exemplars de papallones i també d'insectes, entre els quals vam identificar «la formiga de Sant Just». La projecció d'un documental va completar aquesta magnífica visita guiada.

Visita al Museu de les Papallones de Catalunya. Foto de Joaquim Carbonell.

CALENDARI DE LES MATINALS**2016-2017**

- 09-10-2016 Castell de Rosanes i torre Gramenella (ORDAL)
- 23-10-2016 Font de les Tàpies (MOIANÈS)
- 06-11-2016 Camí Ral i Plana Ponça a Olesa de Bonesvalls (GARRAF)
- 27-11-2016 Llacs del torrent del Llop a Castellar del Vallès (VALLÈS OCC.)
- 22-01-2017 Castell de Torre Baró (BARCELONÈS)
- 05-02-2017 Circular a la Mola des de can Pobla (ST.LLORENÇ DEL MUNT)
- 19-02-2017 Les fonts d'Argentona (MARESME)
- 05-03-2017 Camí de les Bateries (MONTSERRAT)
- 19-03-2017 Plana de l'Eudald a Sant Martí Sarroca (ALT PENEDEÈS)
- 09-04-2017 Turó de Sant Elies (MONTSENY)
- 21-05-2017 Plana d'Ancosa - Puig Castellar (ANOIA)
- 11-06-2017 Cales de l'Escala (EMPORDÀ) CLOENDA I LITERÀRIA

ACORDS DE LA JUNTA

Reunió del 6 de juny de 2016

- Altes: cap
- Baixes: Just Amigó (10) i Sebastià Farràs (86) són baixa per defunció. Altres baixes són Rosa Mohedano (1139) i Elisa Linares (883)
- Després de la interessant conferència que va efectuar Jordi Camins, dins del cicle d'audiovisuals, es va decidir comprar el seu llibre *Los 100 últimos glaciares del sur de Europa*.
- Actualment tenim instal·lades a l'ordinador de la SEAS, les versions 7 i 8 del programa Land de CompeGPS, el qual pot ser utilitzat pels socis.
- La Junta de la Secció ja ha estat modificada en el registre del Consell Català de l'Esport, tot incorporant els canvis de membres que van ser aprovats a l'Assemblea Ordinària del 5 de març de 2016.
- Després de la proposta que la taula de redacció del butlletí ha fet arribar a la Junta, es considera interessant fer una enquesta als socis sobre la possibilitat de poder rebre el butlletí per correu electrònic en pdf, en color i/o blanc i negre, sense eliminar la possibilitat que aquells qui ho desitgin el puguin rebre imprès. La finalitat és reduir costos, si bé cal analitzar abans el resultat de l'enquesta que és previst fer-la al setembre.
- La comissió de la Caminada s'ha proposat de fer una sèrie de canvis englobats en el projecte "L'aigua a Collserola. Molt per veure", dirigit a aconseguir que la Caminada prengui una filosofia nova, més pedagògica i, sobretot, dirigida a aconseguir l'interès dels alumnes de les escoles i l'institut del poble, tot involucrant-ne les AMPA, i amb la finalitat de trobar nous al·licients.

— El curs de GPS va tenir una participació de 17 socis i va haver de reorientar-se vers l'aplicació TwoNav per a mòbils. De moment, es decideix no preveure'n un altre a l'espera d'una possible demanda dels socis.

— El jurat del Concurs Fotogràfic d'enguany estarà format per: Teresa Reverter, Yolanda Monzó, Joan Bennassar, Lluís Ayguadé i Lluís Tarrés.

Reunió del 4 de juliol de 2016

- Altes: cap
- Baixes: Imma Rubio (823) i Miquel Martínez (945)
- S'han cobrat 240,25 euros per les 155 llicències federatives tramitades per la SEAS l'any 2015.
- Amb motiu de la propera Caminada, i d'acord amb el Parc de Collserola, s'haurà d'arranjar la font de la SEAS, actualment en molt mal estat i sense aigua.
- Es valora positivament el cicle d'audiovisuals i es decideix de continuar-lo. Tot i això, cal valorar el cost d'algunes sessions en funció de la previsió d'audiència.
- La participació a la Flama del Canigó d'enguany ha tingut menys assistència en general, també per part de socis de la SEAS. Cal destacar que, en aquesta ocasió, cada entitat ha portat una torxa pròpia.
- S'ha tornat a debatre el tema de l'enviament del butlletí en pdf per correu electrònic als socis, mantenint també els impresos per a qui ho desitgi. La Junta proposa de fer una pregunta directa als socis en comptes d'una enquesta. Abans, però, caldrà estudiar-ne l'estalvi dels costos.

BUTLLETÍ DE LA SEAS. ANY 83. No. 326

Taula de redacció — Leonci Canals, Ferran de la Fuente, Maria Garcia,
Jordi Gironès, Ramon Prat i Agustí Revilla.
Autoedició — Jordi Gironès i Leonci Canals
Tramesa — Elisabeth Bart
Disseny — Toni Royo
Correcció de textos — Servei Local de Català de Sant Just Desvern
Impressió — Martígràfic.78

ÍNDEX

- Portada** — Campanar d'Ansovell amb el Cadí al fons.
02 — Calendari
03 — Els municipis més petits de Catalunya , per Romà Pujadas.
06 — Sortida de Veterans 2016 al Pallars Sobirà, per Agustí Revilla.
14 — Calendari matinals de la propera temporada.
15 — Informació de la SEAS

Socis de la SEAS portant la torxa de la flama del Canigó. Foto de Toni González.

SEAS, entitat esportiva núm. A01824

Butlletí de la SEAS

Núm.326 Setembre/Octubre 2016